

Sygn. akt IV U 2106/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Czajka

Protokolant: Aneta Radomska

po rozpoznaniu w dniu 07 marca 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania D. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 01 października 2013 roku znak: (...)

w sprawie D. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o wypłatę renty za okres od dnia 01 grudnia 2012 roku do kwietnia 2013 roku z odsetkami

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. do wypłaty renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy odwołującej się D. H. za styczeń 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty; za luty 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 lutego 2013 roku do dnia zapłaty; za marzec 2013 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 02 marca 2013 roku do dnia zapłaty; za kwiecień 2013 roku z ustawowymi odsetkami od dnia 02 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt IV U 2106/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 07 marca 2014 roku

Decyzją z dnia 01 października 2013 roku, znak: (...) wydaną na podstawie art. 118 ust 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił D. H. wypłaty odsetek od zaległych płatności przy ustaleniu dalszego prawa do świadczenia rentowego. Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że ustawowy termin na wydanie decyzji w sprawie prawa do świadczenia i dokonania wypłaty świadczenia wynosi 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jej wysokości, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień, w którym orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS stanowi podstawę do wydania decyzji. W przedmiotowej sprawie wnioski o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. pismo z dnia 27 maja 2013 roku wpłynęło do ZUS w dniu 29 maja 2013 roku. Lekarz orzecznik ZUS wydał orzeczenie w dniu 17 lipca 2013 roku, które uprawomocniło

się w dniu 31 lipca 2013 roku, a decyzja przyznająca dalsze prawo do renty została wydana w dniu 19 sierpnia 2013 roku, zatem w ustawowym terminie (decyzja ZUS, k. 184 akt ZUS).

Od powyższej decyzji odwołała się D. H., wnosząc o zmianę decyzji i wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od stycznia 2013 roku do kwietnia 2013 roku wraz z odsetkami oraz o wypłatę świadczenia za miesiąc grudzień 2012 roku w kwocie 180, 41 zł. Odwołująca się wskazała, że za grudzień 2012 roku ZUS nie wypłacił jej świadczenia, a od dnia 01 stycznia 2013 roku wstrzymano jej wypłatę renty. Wskazała, że w dniu 27 czerwca 2013 roku złożyła na żądanie ZUS w N., wniosek z dnia 02 listopada 2012 roku o przyznanie renty. Jednocześnie dołączyła potwierdzenie z czeskiego zakładu ubezpieczeń, że do dnia 21 czerwca 2013 roku pobierała rentę inwalidzką. D. H. wskazała, że została uznana przez lekarza orzecznika ZUS za całkowicie niezdolną do pracy, a lekarz orzecznik ZUS jednocześnie uznał, że niezdolność ta trwa nieprzerwanie. Podniosła, że z uwagi na to, iż mieszka na terenie UE i nie musiała w ZUS w N. składać odrębnego wniosku o świadczenie. (odwołanie, k. 2)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy powołując argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji, wniósł o jego oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy dodatkowo wskazał, że wstrzymanie odwołującej się wypłaty świadczenia rentowego od dnia 01 stycznia 2013 roku nastąpiło z mocy samego prawa, albowiem z dniem 31 grudnia 2012 roku ustala całkowita niezdolność do pracy odwołującej się, ustalona orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 grudnia 2009 roku. W oparciu o to orzeczenie organ rentowy decyzją z dnia 06 stycznia 2010 roku ponownie ustalił odwołującej się rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od dnia 01 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku. ZUS wskazał, że odwołująca się dotychczas pobierała świadczenie rentowe od dnia 29 września 1996 roku i składała do organu rentowego wnioski o wypłatę świadczenia na dalszy okres. Organ rentowy podniósł, że odwołująca się wiedziała, że dotychczas przysługujące jej świadczenie rentowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy jest okresowe, a ostatnio ustalone prawo do niego ustaje z dniem 31 grudnia 2012 roku i wiedziała o tym, że obligatoryjnym warunkiem ustalenia dalszego prawa do przedmiotowego świadczenia jest złożenie wniosku o ustalenie tego prawa, albowiem wcześniej odwołująca się składała takie wnioski. Tymczasem ostatnio kolejny wniosek o świadczenie odwołująca się złożyła do ZUS dopiero w dniu 29 maja 2013 roku i na podstawie tego wniosku lekarz orzecznik wydał orzeczenie o jej niezdolności do pracy na dalszy okres. Wobec tego stosownie do regulacji art. 133 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS w razie ponownego ustalenia prawa do świadczenia, przyznane świadczenie wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy. ZUS podał, że nie ma dowodu na to, iż wniosek faktycznie datowany na 02 listopada 2012 roku faktycznie do organu rentowego wpłynął wcześniej niż 01 lipca 2013 roku. Tym samym brak jest podstaw do wypłaty odsetek. ZUS nadto wskazał, że świadczenie rentowe należne za grudzień 2012 roku w kwocie 180, 41 zł organ rentowy wypłacił przelewem z 01 grudnia 2012 roku. (odpowiedź na odwołanie, k. 5, 6)

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. H., urodzona dnia (...), ma 58 lat, od dnia 29 września 1996 roku pobiera świadczenie rentowe. Wypłata świadczenia była realizowana za pośrednictwem instytucji zagranicznej.

Decyzją z dnia 05 marca 1999 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. przyznał odwołującej się świadczenie na dalszy okres do dnia 31 czerwca 2000 roku. W okresie pobierania przez odwołującą się świadczenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych pismem z dnia 28 kwietnia 2000 roku, znak (...) zawiadomił D. H., że prawo do renty z tytułu okresowej niezdolności do pracy ustaje z dniem 31 sierpnia 2000 roku oraz że w związku z upływem okresu, na jaki renta została przyznana od 01 września 2000 roku nastąpi wstrzymanie jej wypłaty, a organ rentowy będzie mógł ustalić dalsze prawo do renty, jeżeli odwołująca się zgłosi wniosek w tej sprawie bezpośrednio na adres ZUS w N., Wydział Rent Czeskich i Słowackich albo zgłosi wniosek w tej sprawie do czeskiej instytucji ubezpieczeniowej; czeska komisja lekarska orzeknie, że częściowe lub pełne inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje, a lekarz orzecznik ZUS w oparciu o opinię czeskiej komisji lekarskiej orzeknie, że częściowe lub pełne inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje. Organ rentowy jednocześnie pouczył odwołującą się, że jeżeli zgłosi wniosek przed upływem terminu, do którego przysługiwało prawo do renty albo najpóźniej w następnym miesiącu po tym terminie, prawo do renty zostanie ustalone od daty wstrzymania renty pobieranej osobiście. Wniosek

o ponowne ustalenie prawa do renty odwołująca się złożyła w dniu 23 maja 2000 roku. W rozpoznaniu tego wniosku ZUS przyznał odwołującej się świadczenie do dnia 31 sierpnia 2002 roku.

(**dowód:** decyzja o ustaleniu prawa do renty z dnia 24 czerwca 1998 roku, k. 23 akt rentowych, decyzja o przyznaniu renty na dalszy okres, k. 67 akt rentowych, pouczenie skierowane do odwołującej się z 2000r. , k. 69 akt rentowych, wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty, k. 70 akt rentowych, decyzja o przyznaniu renty na dalszy okres, k. 75 akt rentowych)

Pouczenie o analogicznej treści dotyczące świadczenia na dalszy okres, tj. że prawo dowołującej się do renty z tytułu okresowej niezdolności do pracy ustaje z dniem 31 sierpnia 2002 roku oraz że w związku z upływem okresu, na jaki renta została jej przyznana, od 01 września 2002 roku nastąpi wstrzymanie jej wypłaty, a organ rentowy będzie mógł ustalić dalsze prawo do renty , jeżeli odwołująca się zgłosi wniosek w tej sprawie bezpośrednio na adres ZUS w N., Wydział Rent Czeskich i Słowackich albo zgłosi wniosek w tej sprawie do czeskiej instytucji ubezpieczeniowej; czeska komisja lekarska orzeknie, że częściowe lub pełne inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje, a lekarz orzecznik ZUS w oparciu o opinię czeskiej komisji lekarskiej orzeknie, że częściowe lub pełno inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje. Organ rentowy ponownie pouczył odwołującą się, że jeżeli zgłosi wniosek przed upływem terminu, do którego przysługiwało prawo do renty albo najpóźniej w następnym miesiącu po tym terminie , prawo do renty zostanie ustalone od daty wstrzymania renty pobieranej osobiście. Wniosek o ustalenie prawa do renty na dalszy okres odwołująca się złożyła do organu rentowego w dniu 07 maja 2002 roku. W rozpoznaniu tego wniosku ZUS przyznał odwołującej się świadczenie do 31 sierpnia 2005 roku decyzją z dnia 24 lutego 2003 roku.

(**dowód:** pouczenie skierowane do odwołującej się z 2002r. , k. 78 akt rentowych, wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty, k. 79 akt rentowych, decyzja o przyznaniu renty na dalszy okres, k. 81 akt rentowych)

W 2005 roku ZUS ponownie pouczył odwołującej się o tym, że w związku z upływem okresu, na jaki ma przyznane świadczenie rentowa winna ona złożyć w tym celu do właściwej instytucji stosowny wniosek. Odwołująca się złożyła do organu rentowego wniosek o wypłatę świadczenia na dalszy okres w dniu 30 maja 2005 roku. Następnie odwołującej się przyznano prawo do renty do dnia 31 stycznia 2009 roku.

Organ rentowy kolejno pismem z dnia 14 października 2008 roku pouczył odwołującą się, że prawo do renty ustaje z dniem 31 stycznia 2009 roku, a od dnia 01 lutego 2009 roku wypłata świadczenia zostanie wstrzymana. W celu kontynuowania wypłaty świadczenia, odwołująca się winna do ZUS złożyć stosowny wniosek. Wniosek o wypłatę świadczenia D. H. złożyła do ZUS w dniu 01 grudnia 2008 roku. Świadczenie zostało odwołującej się następnie przyznane do dnia 31 grudnia 2009 roku decyzją z dnia 29 stycznia 2009 roku.

W 2009 roku ZUS również pismem z dnia 22 września 2009 roku pouczył odwołującą się o tym, że jej prawo do renty z tytułu okresowej niezdolności do pracy ustaje z dniem 31 grudnia 2009 roku oraz że w związku z upływem okresu, na jaki renta została przyznana od 01 stycznia 2010 roku nastąpi wstrzymanie jej wypłaty, a organ rentowy będzie mógł ustalić dalsze prawo do renty , jeżeli odwołująca się zgłosi wniosek w tej sprawie bezpośrednio na adres ZUS w N., Wydział Rent Czeskich i Słowackich albo zgłosi wniosek w tej sprawie do czeskiej instytucji ubezpieczeniowej; czeska komisja lekarska orzeknie, że częściowe lub pełne inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje, a lekarz orzecznik ZUS w oparciu o opinię czeskiej komisji lekarskiej orzeknie, że częściowe lub pełno inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje. Organ rentowy ponownie pouczył odwołującą się, że jeżeli zgłosi wniosek przed upływem terminu, do którego przysługiwało prawo do renty albo najpóźniej w następnym miesiącu po tym terminie , prawo do renty zostanie ustalone od daty wstrzymania renty pobieranej osobiście.

Po pouczeniu przez ZUS, wniosek o ustalenie prawa do renty na dalszy okres odwołująca się złożyła do organu rentowego w dniu 03 listopada 2009 roku. W rozpoznaniu tego wniosku ZUS przyznał odwołującej się świadczenie do dnia 31 grudnia 2012 roku decyzją z dnia 6 stycznia 2010 roku.

(**dowód:** pouczenie skierowane do odwołującej się z 2005r. , k. 100 akt rentowych, wniosek odwołującej się o wypłatę świadczenia na dalszy okres, k. 97 akt rentowych, decyzja ZUS o przyznaniu świadczenia na dalszy okres, k. 108 akt rentowych, pouczenia ZUS z 2009 roku, k. 124, 126 akt rentowych, wniosek odwołującej się o wypłatę świadczenia na dalszy okres, k. 129 akt rentowych, decyzja o przyznaniu świadczenia na dalszy okres, k. 136 akt rentowych, pouczenie ZUS z 2009 roku, k. 142 akt rentowych , decyzja o przyznaniu świadczenia na dalszy okres, k. 152 akt rentowych)

Po ostatnim poczuciu odwołującej się w 2009 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie informował już D. H. o dacie, do której będzie mieć wypłacane świadczenie i nie pouczył odwołującej się o tym, że w celu wypłaty świadczenia na dalszy okres winna ona złożyć do ZUS stosowny wniosek. D. H. dopiero w dniu 29 maja 2013 roku złożyła do ZUS Oddział w N. wniosek o wypłatę świadczenia za rok 2013 roku. Odwołująca we wniosku o świadczenie wskazała, że organ rentowy bez jej powiadomienia wstrzymał wypłatę renty.

Dopiero po otrzymaniu powyżej informacji pismem z dnia 6 czerwca 2013 roku ZUS pouczył odwołującą się - jak dotychczas - o warunkach wstrzymania wypłaty świadczenia od 01 stycznia 2013 roku oraz że w celu wypłaty świadczenia winna ona do ZUS złożyć stosowny wniosek, co też uczyniła w dniu 01 lipca 2013 roku.

Po otrzymaniu wniosku z 01 lipca 2013 roku ZUS skierował sprawę do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 18 lipca 2013 roku uznał, że odwołująca się jest całkowicie niezdolna do pracy, nieprzerwanie od 01 września 2005 roku do dnia 31 lipca 2015 roku.

W oparciu o orzeczenie lekarza orzecznika organ rentowy decyzją z dnia 19 sierpnia 2013 roku, znak: (...) przyznał odwołującej się rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 01 maja 2013 roku do dnia 31 lipca 2015 roku. ZUS ustalił, że rentę odwołująca się będzie miała wypłacaną 01 każdego miesiąca.

W dniu 23 września 2013 roku odwołująca się złożyła do organu rentowego wniosek o wypłatę świadczenia od 01 grudnia 2012 roku do 01 maja 2003 roku wraz z ustawowymi odsetkami, ponosząc, że wniosek o świadczenie rentowe złożyła w Czeskiej Republice wcześniej, a dotychczas pobierała rentę bez przerwy.

(**dowód:** pismo odwołującej się o wypłatę świadczenia za rok 2013, k. 160 akt rentowych, pouczenie ZUS z 2013 roku, k. 161 akt rentowych, wniosek odwołującej się o wypłatę świadczenia na dalszy okres, k. 162 akt rentowych, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, decyzja ZUS o przyznaniu świadczenia na dalszy okres, k. 175 akt rentowych , wniosek, k. 182 akt rentowych)

Świadczenie rentowe za grudzień 2012 roku w kwocie 180, 41 zł ZUS wypłacił odwołującej się przelewem z dnia 01 grudnia 2012 roku.

(**dowód:** potwierdzenie przelewu, k. 187 akt rentowych)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie D. H. w świetle poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych i rozważań prawnych zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W sprawie nie budziło sporu to, że odwołująca się urodzona dnia (...) od dnia 29 września 1996 roku pobierała świadczenie rentowe z polskiej instytucji ubezpieczeniowej. Świadczenie to było jej przyznawane każdorazowo okresowo, ostatnio do dnia 31 grudnia 2012 roku. Orzeczeniem z dnia 18 lipca 2013 roku lekarz orzecznik ZUS uznał, że odwołująca się jest całkowicie niezdolna do pracy, nieprzerwanie od dnia 01 września 2005 roku do dnia 31 lipca 2015 roku. W oparciu o orzeczenie lekarza orzecznika organ rentowy decyzją z dnia 19 sierpnia 2013 roku, znak: (...)

przyznał odwołującej się rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy tylko od 01 maja 2013 roku do dnia 31 lipca 2015 roku.

Biorąc pod uwagę zarzuty odwołującej się, przedmiotem oceny w niniejszej sprawie była przede wszystkim ocena tego, czy organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Oddział w N. - zasadnie odmówił odwołującej się wypłaty renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za okres od 01 stycznia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku oraz czy za ten okres należą się jej odsetki.

Zgodnie z dyspozycją normy art. 133 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440.) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

Utrwalony jest pogląd doktryny i judykatury, że użyte w art. 133 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku określenie "błąd organu rentowego" obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Pojęcie "błędu" w prawie ubezpieczeń społecznych jest swoiste i szerokie oraz nie może być zawężane jedynie do błędów matematycznych czy rachunkowych. Oznacza każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania samego organu rentowego, czy też niewłaściwych działań pracodawców albo wadliwej techniki legislacyjnej, czyli skutkiem niejednoznaczności norm prawnych. Błędem organu rentowego jest także, co należy wyraźnie podkreślić, błędna wykładnia obowiązujących przepisów. Błąd organu rentowego rozumiany jest więc w judykaturze bardzo szeroko (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2012 r., II UK 130/12, OSNP 2013/21-22/258, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 lutego 2013 r., III AUa 1412/12, LEX nr 1289752, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lutego 2013 r. III AUa 1150/1, LEX nr 1282668).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, stosownie do § 14 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do prac (Dz. U. z 2004 r., Nr 273, poz. 2711.) jeżeli niezdolność do pracy została orzeczona na czas określony, organ rentowy nie później niż na trzy miesiące przed ustaniem prawa do renty okresowej z tego tytułu zawiadamia osobę uprawnioną o terminie wstrzymania wypłaty oraz o warunkach przywrócenia prawa do tego świadczenia.

Z przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wynika, że organ rentowy wywiązywał się obowiązku informowania odwołującą się o terminie wstrzymania wypłaty oraz o warunkach przywrócenia prawa do tego świadczenia należycie, aż do 2009 roku, kiedy to po raz ostatni pouczył odwołującą się pismem z dnia 22 września 2009 roku o tym, że prawo do renty z tytułu okresowej niezdolności do pracy ustaje z dniem 31 grudnia 2009 roku oraz że w związku z upływem okresu, na jaki renta została jej przyznana, od dnia 01 stycznia 2010 roku nastąpi wstrzymanie jej wypłaty, a organ rentowy będzie mógł ustalić dalsze prawo do renty, jeżeli odwołująca się zgłosi wniosek w tej sprawie bezpośrednio na adres ZUS w N., Wydział Rent Czeskich i Słowackich albo zgłosi wniosek w tej sprawie do czeskiej instytucji ubezpieczeniowej; czeska komisja lekarska orzeknie, że częściowe lub pełne inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje, a lekarz orzecznik ZUS w oparciu o opinię czeskiej komisji lekarskiej orzeknie, że częściowe lub pełno inwalidztwo uzasadniające prawo do renty w dalszym ciągu istnieje. Organ rentowy pouczył odwołującą się również o tym, że jeżeli zgłosi wniosek przed upływem terminu, do którego przysługiwało prawo do renty albo najpóźniej w następnym miesiącu po tym terminie, prawo do renty zostanie ustalone od daty wstrzymania renty pobieranej osobiście.

Z akt sprawy wynika jednak, że po ostatnim poczuciu odwołującej się w 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie informował D. H. o dacie, do której ma mieć wypłacane świadczenie i nie pouczył odwołującej się o tym, że w celu wypłaty świadczenia na dalszy okres (po 31 grudnia 2012 roku) winna ona złożyć do ZUS stosowny wniosek. D. H. sama dopiero w dniu 29 maja 2013 roku złożyła do ZUS Oddział w N. wniosek o wypłatę świadczenia za rok 2013 roku, jednocześnie we wniosku podnosząc, że organ rentowy bez jej powiadomienia wstrzymał wypłatę jej renty. Dopiero po otrzymaniu powyżej informacji pismem z dnia 06 czerwca 2013 roku ZUS pouczył odwołującą się o warunkach wstrzymania wypłaty świadczenia od 01 stycznia 2013 roku oraz że w celu wypłaty świadczenia winna ona do ZUS złożyć stosowny wniosek, co też uczyniła ona w dniu 01 lipca 2013 roku. Dopiero po otrzymaniu wniosku z dnia 01 lipca 2013 roku ZUS skierował sprawę do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 18 lipca 2013 roku uznał, że odwołująca się jest całkowicie niezdolna do pracy, nieprzerwanie od dnia 01 września 2005 roku do dnia 31 lipca 2015 roku.

W ocenie Sądu brak pouczenia D. H. o ustaniu prawa do renty od dnia 01 stycznia 2013 roku jest błędem organu rentowego, który skutkuje tym, że zachowuje ona prawo do wypłaty należnego jej świadczenia rentowego z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za sporny okres od dnia 01 stycznia 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku. W sprawie nie było bowiem sporne, że w tym czasie odwołująca się była całkowicie niezdolna do pracy i spełniała pozostałe warunki konieczne do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy. Gdyby organ rentowy pouczył odwołującą się o konieczności złożenia wniosku w odpowiednim czasie, to zapewne odwołująca się by taki stosowany wniosek do ZUS złożyła, skoro pobierała ona świadczenie już od 1996 roku, z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Tym samym nie może ona być obecnie pozbawiona należnego jej świadczenia za ten okres.

Zdaniem Sądu świadczenie rentowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za okres od 01 stycznia do 31 kwietnia 2013 roku winno zostać odwołującej się wypłacone wraz z należnymi odsetkami liczonymi od 02 każdego miesiąca do dnia wypłaty.

W myśl z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440) jeżeli ZUS – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to jednak przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zatem obowiązany do zapłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego wówczas, gdy nie dokona wypłaty świadczeń w terminach przewidzianych w przepisach dotyczących ich przyznawania i wypłacania w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., sygn. II UK 214/02, opubl. OSNP 2004/5/89).

Zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania.

Oznacza to, że w wypadku wystąpienia przez ubezpieczonego z roszczeniem o zapłatę odsetek, obowiązkiem sądu jest ocena tego, czy za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia odpowiedzialność ponosi organ rentowy.

W ocenie Sądu organ rentowy w przedmiotowej sprawie nie dopełnił wymaganej przepisami prawa czynności i nie pouczył odwołującej się, która miała już ustalone okresowo świadczenie rentowe i to świadczenie pobierała o tym, że prawo do renty ustaje z dniem 01 stycznia 2013 roku oraz o możliwości złożenia wniosku o wypłatę renty na dalszy okres. A zatem - w ocenie Sądu - do opóźnienia w przyznaniu i wypłacie odwołującej się świadczenia rentowego doszło z winy organu rentowego. Prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zostało odwołującej się przyznane dopiero po złożeniu przez nią kolejnego wniosku – po pouczeniu ZUS - w lipcu 2013 roku.

W związku powyższym uchybieniem organu rentowego nie ma znaczenia, że dopiero w lipcu 2013 roku odwołująca się była badana przez lekarza orzecznika ZUS. Należne jej świadczenie winna mieć wypłacone od 01 stycznia 2013 roku wraz z odsetkami.

Termin płatności świadczenia był ustalony na 01 - go każdego miesiąca, a zatem odsetki należą się odwołującej od dnia następnego po dniu płatności, tj. od 02 każdego miesiąca od 02 stycznia 2013 roku. Gdyby organ rentowy prawidłowo ustalił świadczenie, to przy terminie płatności ustalonym na 1-go każdego miesiąca świadczenie za styczeń zostałoby wypłacone w najbliższym możliwym terminie wypłaty świadczenia dnia 01 stycznia 2013 roku, a dokładniej – środki przekazane zostałyby do banku przed tym terminem płatności, zgodnie z treścią par. 2 ust. 6 Rozporządzenia Min Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 01 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (DZ.U. nr 12 z 1999 roku, poz. 104). Zatem odsetki za świadczenie należne za styczeń 2013 roku należą się odwołującej od 02 stycznia 2013 roku, za kolejne miesiące od 02 dnia kolejnego miesiąca do kwietnia 2013 roku, skoro renta ta jest miesięcznym świadczeniem okresowym, którego termin płatności przypada 01 dnia każdego miesiąca.

Zauważyć również należy, że zaskarżoną decyzją nie rozstrzygnięto w ogóle zgłoszonego dnia 19 września 2013 roku wniosku odwołującej się o wypłatę zaległych świadczeń, a jedynie orzeczono o odsetkach (k. 184 akt ZUS).

W tym zakresie Sąd rozstrzygnął merytorycznie o żądaniu na podstawie art. 477¹⁴ par. 3 kpc.

W związku z tym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz odwołującej się D. H. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za styczeń 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty; za luty 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 lutego 2013 roku do dnia zapłaty; za marzec 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 marca 2013 roku do dnia zapłaty; za kwiecień 2013 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. - oddalił odwołanie, ponieważ jak wynika za akt sprawy świadczenie rentowe za grudzień 2012 roku w kwocie 180, 41 zł ZUS wypłacił odwołującej się przelewem z dnia 01 grudnia 2012 roku. Żądanie D. H. wypłaty świadczenia za ten miesiąc jest więc bezpodstawne.